

۲۱۱۰

بازی های کلاسی

(ویژه ی مراکز پیش دبستانی و مدارس ابتدایی)

تهیه کننده: محمد عباسی نیا

سال تمصیلی ۹۶-۱۳۹۱

سروشنامه	: عباسی نیا، محمد، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: بازی‌های کلاسی؛ ویژه‌ی مراکز پیش‌دبستانی و مدارس ابتدایی / تهیه‌کننده محمد عباسی نیا.
مشخصات نشر	: قم: انتشارات جامعه القرآن الکریم، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۶۴ ص.؛ مصور: ۵/۲۱۳۵/۱۴ س.ب.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۸-۰۳۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۶۳] ۶۴-.
موضوع	: بازی‌های آموزشی
موضوع	: بازی‌های کودکان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۲ب۲ع/۱۴۸۰G۷
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۳۳۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۹۱۳۵۵

انتشارات جامعه‌القرآن الکریم

قم، خیابان معلم، انتهای معلم، ۱۰، کوچه شماره ۸،
تلفن: ۳۷۷۴۶۸۸۲ فکس: ۳۷۷۳۰۰۰۹

نام کتاب بازی‌های کلاسی
مؤلف محمدعباسی نیا
طراح جلد گروه هنری جامعه القرآن (میرشفیعی)
چاپ پاسداراسلام
نوبت چاپ اول ۱۳۹۴
تیراژ ۲۰۰۰
قطع رقعی
قیمت ۳۰۰۰ تومان
ناشر انتشارات جامعه القرآن الکریم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۸-۰۳۷-۴

شابک:

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست

- ۷ مقدمه
- ۱۳ بازی کامل کردن تصاویر با چشم بسته
- ۱۴ بازی نشانه‌گیری (دایره‌های متحد المکز)
- ۱۶ بازی نگاه کن و بگو
- ۱۷ بازی گوش کن و بنویس
- ۱۸ بازی گوش کن و بگو
- ۱۹ بازی فکر کن و بنویس
- ۲۰ بازی قرعه
- ۲۱ بازی جای چه کسی عوض شده؟
- ۲۲ بازی دوچرخه سواری
- ۲۳ بازی پانتومیم
- ۲۴ بازی تقلید صدا
- ۲۵ بازی قایق بادی
- ۲۶ بازی من نفر بعدی ام
- ۲۷ بازی پیام را برسان

۲۸. بازی حرف ممنوعه
۳۰. بازی کامل کردن تصویر
۳۲. بازی بپا فراموش نکنی
۳۴. بازی خوردن شکلات
۳۵. بازی جایزه
۳۶. بازی نقاشی با چشم بسته
۳۷. بازی بازی با اعداد
۳۹. بازی بازی با حروف
۴۱. بازی پاسخ بر عکس
۴۳. بازی یک مرغ دارم
۴۵. بازی شهر، شهر، شهر (یا حسن و حسین)
۴۸. بازی مخفی کردن اشیا
۵۰. بازی گل گل گل
۵۲. بازی نان بیاور، کباب ببر
۵۳. بازی صداشناسی
۵۵. بازی سنگ، کاغذ، قیچی
۵۷. بازی کلاغ پر
۵۸. بازی کبریت بازی
۶۰. بازی تاپ تاپ خمیر
۶۱. بازی اسم و فامیل
۶۳. منابع

مقدمه

بازی کردن، باعث رشد اجتماعی و عاطفی کودکان و آشنایی آنها با دنیای واقعی و زیبایی‌ها و زشتی‌های آن می‌شود و با بازی کردن می‌آموزد که با همیاری و مشارکت، کارهایش را پیش ببرد و مسئولیت‌پذیر گردد و راه‌هایی برای بروز و بیان اعتقادات و احساسات خود بیابد.

دکتر رابرت وایت می‌گوید: «بازی کردن برای همه‌ی افراد، کاری شادی‌آفرین است ولی برای کودکان، علاوه بر شادی‌بخش بودن، عملی جدی محسوب می‌شود؛ بنابراین، بازی کردن کودکان را به هیچ عنوان نمی‌توان وقت تلف کردن دانست؛ زیرا بخش مهمی از آینده‌ی کودک، با بازی کردن شکل می‌گیرد و استعدادهای نهفته و پنهان او، فرصت شکوفایی می‌یابند. کودک با رعایت مقررات، رقابت، پیروزی و شکست، مبارزه با ترس و خجالت، مسئولیت‌پذیری و مشارکت آشنا می‌شود و بدین طریق، موجب «برون‌گری» کودک و تقویت حواس و افزایش توانمندی‌های او می‌گردد».

نکته‌ی مهم در بازی کردن، توجه به روحیات کودکان است. بازی‌ها باید متناسب با روحیات آنها انتخاب شود؛ به‌طور مثال کودکی که بیش فعال و پرنرژی است، حداقل به یک یا دو بازی پرتحرک در روز احتیاج دارد، درغیر این صورت، انرژی او انباشته شده، موجب بروز مشکلات رفتاری در

او می‌شود؛ بنابراین، درانتخاب بازی باید به میزان سلامتی، بهره‌ی هوشی، جنسیت، خلاقیت، شرایط روحی و فرهنگ خانواده توجه شود.

والدین باید برای بازی‌های روزانه‌ی کودک خود برنامه‌ریزی داشته باشند و به بازی آنان جهت دهند؛ مثلاً حداقل یک بازی آموزشی در روز برای کودک در نظر بگیرند. کودکی که از سه سالگی تحت تعلیم پدر و مادر خود به‌صورت صحیح و هدفمند بازی کند در هفت سالگی از لحاظ ذهنی، درسی، برخورد اجتماعی و گروهی از سایر همسالان خود بهتر خواهد بود. در یادگیری زبان دوم و ریاضیات، عملکرد مناسب‌تری خواهد داشت. با بازی کردن می‌توانیم چنان به کودک خود نزدیک شویم که او ما را مثل دوست خود بداند. والدینی که زمان‌هایی را به بازی با کودکان خود اختصاص می‌دهند، در سنین نوجوانی مشکلات کم‌تری با آن‌ها خواهند داشت، زیرا در نهان کودک، اعتماد به پدر و مادر شکل گرفته و در سن نوجوانی هم قادر به برقراری ارتباط با والدین خود هستند.

از بازی‌های مهم و اساسی کودکان، بازی‌های تخیلی است که به رشد و خلاقیت آنها کمک بسیاری می‌کند. چنین کودکان خلاق در بزرگسالی می‌آموزند که در مواجهه با مشکلات سوار بر ابر خیال شده و راه‌حل‌های فوق‌العاده‌ای بیابند. کودکانی که در کنار بازی‌های خلاق، بازی‌های آموزشی نیز انجام داده‌اند، راه‌حل‌های واقعی‌تری می‌یابند؛ در نتیجه، خلاقیت و عملکرد صحیح، از کودکی در عمق وجود آن‌ها جای می‌گیرد. کودکانی که خلاقیت زیادی دارند، اغلب قادر به سرودن شعر، نواختن ساز یا کشیدن نقاشی هستند و در بزرگسالی نیز به یک موسیقی‌دان، نقاش، خطاط، کارگردان یا نویسنده‌ی خوب تبدیل می‌شوند.

یکی دیگر از بازی‌هایی که به شکل‌گیری شخصیت کودک کمک می‌کند، بازی‌های تقلیدی است. کودک در این بازی‌ها می‌آموزد که نقش فرد دیگری (مانند پدر و مادر، معلم، خاله و...) را بازی کند. ایفای این نقش‌ها در مرحله‌ی اول، دقت و نکته‌سنجی کودک را برای بهتر بازی کردن بالا می‌برد و در مرحله‌ی بعد به او یاد می‌دهد که خود را به جای دیگران گذاشته و شرایط آنها را درک کند.

صاحب‌نظری گفته است: «زندگی بازی نیست اما بازی زندگی است.» اگر خوب به این جمله توجه کنیم درمی‌یابیم که کودکان برای زندگی کردن، باید بازی کنند. به‌همین دلیل، کودکان بازی را بر هر چیز دیگری ترجیح می‌دهند؛ اما متأسفانه امروزه شکل، اهداف و فواید بازی‌ها تغییر کرده است. بازی‌هایی که امروزه کودکان انجام می‌دهند، مانند بازی‌های رایانه‌ای، نه‌تنها مفید نمی‌باشند بلکه می‌توانند آسیب و زیان‌های فراوانی را نیز به‌همراه داشته باشند.

- کودک، بسیاری از نقش‌های اجتماعی را می‌تواند از طریق بازی‌های محلی یادبگیرد و به ایفای آن‌ها بپردازد؛ هم‌چنین در این بازی‌ها حس نوع‌دوستی و تعاون آنها پرورش می‌یابد و تقویت می‌شود.

- امروزه پژوهشگران مسائل اجتماعی، به این نتیجه رسیده‌اند که با رواج و تقویت بازی‌های سنتی و محلی می‌توان ریشه‌ی بسیاری از ناهنجاری‌های اجتماعی را خشکانید و از میزان جرم و جنایت جامعه کاست. هم‌چنین روان‌شناسان و روان‌کلوان برای درمان مشکلات روحی و روانی، به بازی‌های محلی متوسل می‌شوند؛ چون بسیاری از بازی‌های محلی، باعث کاهش هیجانات منفی روحی می‌شوند.

درمان‌گران اختلالات یادگیری معتقدند: برای درمان و رفع مشکلات یادگیری، برخی بازی‌ها و سنت‌های محلی مفید هستند. برای مثال، بازی «یک‌قل‌دوقل» در درمان بدخطی و نارسایی کودکان، بسیار مؤثر است. برخی از بازی‌های محلی می‌توانند در ایجاد و تقویت تمرکز حواس نقش به‌سزایی داشته باشند. برای نمونه به اثبات رسیده، بازی «کلاغ‌پر» در تقویت و ایجاد تمرکز حواس مفید است، چراکه بازی‌کننده در طول زمان بازی، حواسش جمع است که با شنیدن نام چیزهایی که پر ندارند، نباید دستش را بالا ببرد.

بازی‌های محلی، بخشی از فرهنگ هر جامعه و منطقه است که متناسب با وضعیت اقلیمی و فرهنگی آن منطقه طراحی شده است و همین هماهنگی و همراهی با جغرافیا و فرهنگ، رمز ماندگاری آنهاست؛ اگرچه برخی بازی‌های محلی در بیشتر نقاط ایران مشاهده می‌شوند، اما بازی‌های بسیاری نیز وجود دارند که خاص هر منطقه بوده و در سایر نقاط کشور دیده نمی‌شوند. مطالعه و معرفی این بازی‌ها از آن جهت حائز اهمیت است که هم اطلاعات فرهنگی‌مان را افزایش می‌دهد و هم می‌توانیم در زندگی امروز خود و کودکانمان از آنها استفاده کنیم واز شادی و نشاطی که بخش جدایی‌ناپذیر این بازی‌هاست بهره‌مند شویم.

بازی‌های سنتی قدیمی از قبیل: هفت سنگ، عمو زنجیرباف، قایم موشک، گرگم به هوا، کی بود کی بود، لی لی، شیر و آهوها، وسطی و... ریشه در سنت‌های دیرینه‌ی مردم ایران دارد، ولی امروزه دلایلی چون استفاده از وسایل ارتباط جمعی، بازی‌های رایانه‌ای و ورزش‌های جدید امکان پرداختن

به بازی‌های محلی را بسیار کاهش داده و یا به دست فراموشی سپرده شده است.

ولی هر چه باشد پدرها و پدربزرگ‌های عزیز ما از این بازی‌های قدیمی خاطراتی شیرین دارند و دیدن تصاویر این بازی‌ها، حتی برای نسل امروز هم، خالی از لطف نیست.

محمد عباسی‌نیا

مدرس مراکز تربیت معلم استان قم